

Satakunnan vapaaehtoistoiminnan verkosto 3.9.2026 klo 9-11

Tänään:

- Esittäytyminen keskustelu/chat-osiossa (nimi, taustaorganisaatio)
- Pinja Nieminen Kansalaisareena ry: Vapaaehtoistoiminnan vaikuttavuus ja vaikuttavuusosaaminen
- Satakunnan valikkoryhmien (Pohjois-Satakunta, Pori, Rauma) ja osallistujien ajankohtaiset kuulumiset
- Viestintä toimintasuunnitelman painopisteenä vuonna 2026
- Muuta ajankohtaista

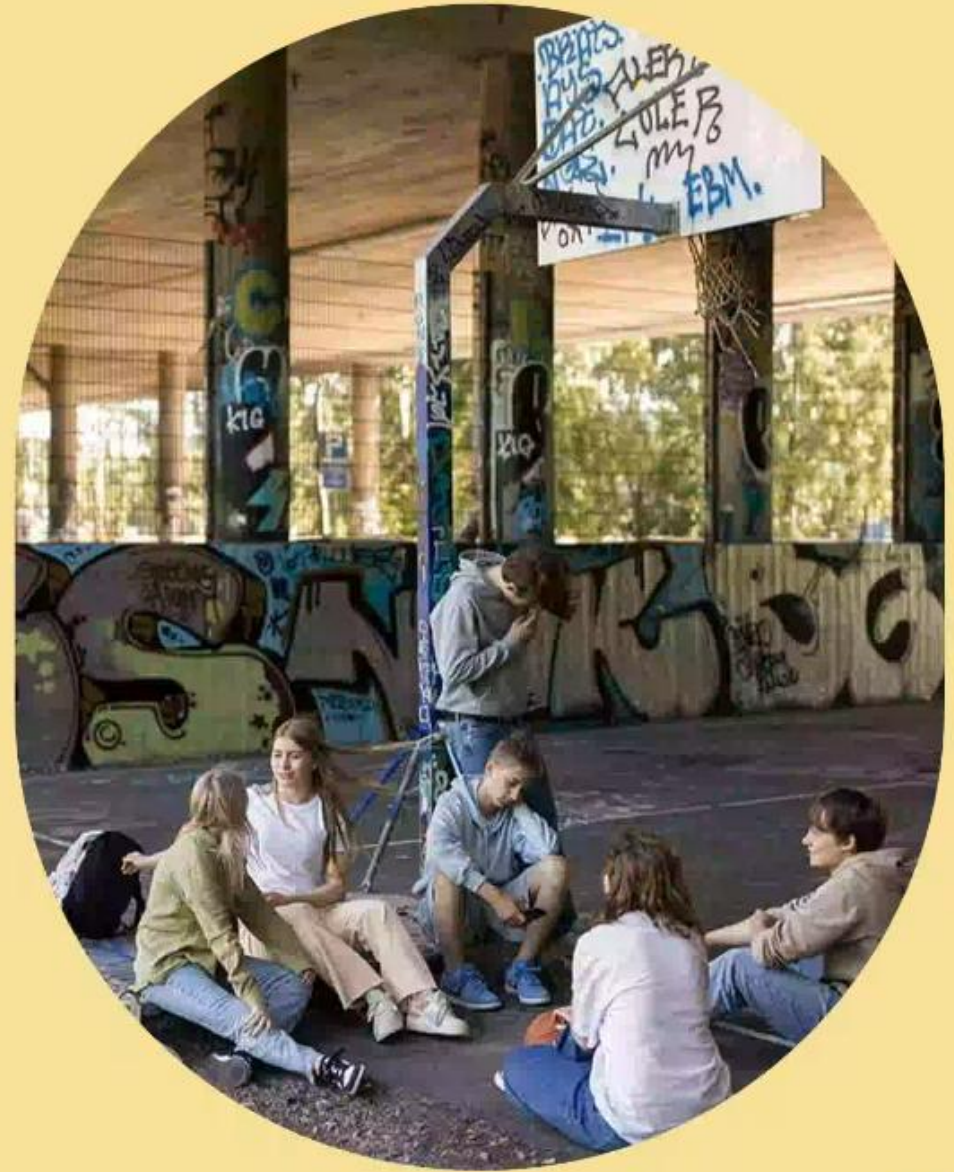
Pinja Nieminen
Kansalaisareena ry

Vapaaehtoistoiminnan
vaikuttavuus ja
vaikuttavuusosaaminen

VINKKIMME

- Määrittele toiminnan keskeiset tavoitteet.
- Valitse toimivat mittarit.
- Kerää tietoa kohderyhmiltäsi.
- Analysoi kerättyä tietoa ja peilaa asetettuihin tavoitteisiin.
- Osallista ja kannusta muitakin yhteiseen kehittämistyöhön.
- Raportoi työn tulokset, käytä visuaalisia esitystapoja.

Arviointi

- Innokylässä toimintamallien arviointiin liittyvät työkalut (mm. vaikutusten itsearviointi):
www.innokyla.fi/fi/arvioi
- Kukunori ry / Pokka-hyvinvoinnin arviointialusta: www.kukunori.fi/pokka-2
- Kuntoutussäätiö / Artsi-opas = Opas oman toiminnan arviointiin järjestöille: www.artsi-opas.fi
- THL / Miten arvioida osallisuuden, hyvinvoinnin, yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon edistämiseen tähtäävää toimintaa ja hankkeita? Arviointityökaluja: www.thl.fi/tutkimus/hankkeet/yhdenvertaisen-osallisuuden-koordinaatio/tyokalut
- Vertaisarviointi (vertaispalaute ja vertaistuki) = samanlaisessa tehtävässä toimivien yksilöiden ja/tai organisaatioiden välistä kokemusten, hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen jakamista sekä palautteen antamista
 - Kehittää toiminnan laatua, tukee jaksamista sekä auttaa tunnistamaan vahvuuksia ja osaamista
 - Esim. vertaisarviointikäyntien ja sparrailun avulla arvioidaan toimintaa ja opitaan toisilta
 - Esim. mentoroinnin avulla kokemattomampi saa kokeneemmalta arvokasta tietoa ja tukea
 - Edellytyksenä turvallinen ja luottamuksellinen ilmapiiri, etukäteen sovitut selkeät arvioinnin tavoitteet sekä arvioinnin säännöllisyys ja jatkuvuus
- STEA = Sosiaali- ja terveystieteiden avustuskeskus:

Satakunnan valikkoryhmien ajankohtaiset kuulumiset:

- Pohjois-Satakunta
- Pori
- Rauma

Osallistujien kuulumiset

Viestintä toimintasuunnitelman painopisteenä vuonna 2026

**Miten viestimme
tällä hetkellä?**

**Mitä konkreettisesti
teemme yhdessä?**

Mitä sinä teet?

**Mitä yhteisösi
tekee?**

**Miten viestintäämme
on kehitettävä?**

Vapaaehtoistoimintaan liittyvää materiaalia

- Satakunnan yhteisökeskus / Hyvinvointia vapaaehtoistoiminnasta! Satakunnan vapaaehtoistoiminnan infomateriaali 2026: www.yhteisokeskus.fi/wp-content/uploads/2026/06/Vapaaehtoistoiminnan-infomateriaali-2026.pdf
- Satakunnan yhteisökeskus / Katsaus Satakunnan vapaaehtoistoimintaan 2026: www.yhteisokeskus.fi/wp-content/uploads/2026/06/Katsaus-Satakunnan-vapaaehtoistoimintaan-2026.pdf
- Opintokeskus Siviis / Osallisuuteen oppimassa – Opas järjestöille: www.opintokeskussiviis.fi/app/uploads/2026/05/Osallisuuteen-oppimassa_Opas-jarjestoille.pdf
- SPR ja Kirkkopalvelut ry:n Osallistava yhteisö-hanke / Vapaaehtoiseksi ruoka-aputoimintaan! Perehdytysopas: www.ruoka-apu.fi/wp-content/uploads/2021/11/Vapaaehtoiseksi-ruoka-apuun-Perehdytysopas.pdf
- Kansalaisareena ry / Usein kysyttyä vapaaehtoistoiminnasta. Monenlaista tietoa vapaaehtoistoiminnasta tutkimusten ja tilastojen perusteella: www.kansalaisareena.fi/aineistoa/usein-kysyttya-vapaaehtoistoiminnasta
- SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry / Sosiaali- ja terveysjärjestöjen opas saavutettavien digipalveluiden suunnitteluun (eri-ikäiset ja erilaisia haasteita omaavat sekä maahanmuuttajat huomioitu): www.soste.fi/ajankohtaista/sosten-julkaisut/sosiaali-ja-terveysjarjestojen-opas-saavutettavien-digipalveluiden-suunnitteluun
- VIEWS Volunteering for Inclusion & Empowerment With Sports (edistää urheiluvapaaehtoistoiminnan kautta vammaisten voimaantumista ja sopeutumista yhteiskuntaan): www.views-eu.org/about

Järjestöasiantuntija pohtii

MITÄ YLISUKUPOLVISUUS MAHDOLLISTAISI
YHDISTYS- JA VAPAAEHTOISTOIMINNASSA?

ikääntyvät yhdistys- ja vapaaehtoistoimijat kokevat erityisesti
viestinnän sosiaalisessa mediassa kuormittavaksi

nuoret taas ovat taitavia sosiaalisen median käyttäjiä

yhteistyö?

Järjestöasiantuntija pohtii

MITÄ YHTEISTYÖ MAHDOLLISTAISI YHDISTYS- JA VAPAAEHTOISTOIMINNASSA?

Satakunnan järjestökyselyn 152 vastaajaa:
vapaaehtois- ja vertaistukitoiminnassa yhteistyötä
ei ole

muiden yhdistysten kanssa 45 %

kunnan kanssa 62 %

Sata-alueen kanssa 86 %

Miksi ei?

Järjestöasiantuntija pohtii

MITEN YLLÄPITÄÄ VETO- JA PITOVOIMAA YHDISTYS- JA VAPAAEHTOISTOIMINNASSA?

väestön ikääntyminen vähentää toimijoiden lukumäärää
onnistunut jäsenhankinta / vapaaehtoisten rekrytointi lisäävät toimijoiden lukumäärää

avoin, aktiivinen ja houkutteleva toiminta olennaista!

vastaanottavainen asenne eri-ikäisiä ja -taustaisia kohtaan suositeltavaa!

Järjestöasiantuntija pohtii

MITEN SAADA UUSIA VAPAAEHTOISIA?

Poista osallistumisen esteet / Laske osallistumisen kynnystä

Tarjota joustavia osallistumismahdollisuuksia

Tee osallistumisesta mahdollisimman helppoa

Osoita vapaaehtoistoiminnan merkitys

Muuta ajankohtaista tietoa

- Kansalaisareena ry:n ja Työttömien Keskusjärjestö ry:n kannanotto ja lausunto ”Työttömiä ei saa pelotella pois vapaaehtoistoiminnasta”: www.kansalaisareena.fi/tyottomia-ei-saa-pelotella-pois-vapaaehtoistoiminnasta
- Työmarkkinatori.fi: www.tyomarkkinatori.fi/henkiloasiakkaat/tietoa-tyoelamasta/tyottomyysturva/vapaaehtoistyota-tai-muuta-palkatonta-tyota-tekevan-tyottomyysturva
- E2 Tapaustutkimus ”Elinvoimaa yhteisöistä: Seutukaupunkien järjestöt, yhdistykset ja urheiluseurat osallisuuden ja yhteisöllisyyden rakentajina”: www.e2.fi/julkaisut/julkaisut/e2-tutkimus-selvitti-yhdistykset-jarjestot-ja-urheiluseurat-ovat-seutukaupunkien-kriisiverkosto-80-prosenttia-seutukaupunkien-vaikuttajista-pitaa-niiden-roolia-tarkeana-poikkeusoloissa.html
- Welcome to Volunteer – matkalla yhteiseen hyvään-hanke toteutuu ajalla 1.9.2026-31.8.2028. SAMK Satakunnan matkailun kehittämiskeskus, osatoteuttaja Satakunnan yhteisökeskus. Yhteistyöhanke, jolla kehitetään Satakuntaan kevyt vapaaehtoismatkailun toimintamalli. Lisäksi vahvistetaan yhdistysten ja matkailuyritysten yhteistyötä. Tavoitteena on mahdollistaa matkailijoiden ja paikallisten lyhytkestoinen osallistuminen vapaaehtoistoimintaan osana kestävää ja uudistavaa matkailua
- Helper-vapaaehtoistyön toimintamalli: www.innokyla.fi/fi/toimintamalli/helper-vapaaehtoistyon-toimintamalli. Helper Kestäviä työllistymispolkuja maahanmuuttaneille-verkkosivu tarjoaa tietoa ja materiaaleja työnhaun tueksi: www.xamk.fi/hanke/helper-kestavia-tyollistymispolkuja-maahanmuuttaneille

Muuta ajankohtaista tietoa

- Koulutuksia ja tilaisuuksia:
 - Kansalaisareena ry
 - Kestävästi yhdessä – Sosiaalisesti kestävä vapaaehtoistyö ja yhdenvertaisuus nuorten parissa 10.9.2026 klo 13-15:
www.kansalaisareena.fi/tapahtumat/kestavastiyhdessa
 - Vapaaehtoistyö Suomessa 2026-tutkimuksen julkistamistilaisuus 28.9.2026 klo 14-16:
www.kansalaisareena.fi/tapahtumat/vapaaehtoistyö-suomessa
 - Parempia kohtaamisia. Käytännön työkaluja vuorovaikutukseen työntekijöille 10.11.2026 klo 13-15:
www.kansalaisareena.fi/tapahtumat/parempia-kohtaamisia-1
 - Parempia kohtaamisia. Käytännön työkaluja vuorovaikutukseen vapaaehtoisille 11.11.2026 klo 17-19:
www.kansalaisareena.fi/tapahtumat/parempia-kohtaamisia-2
 - Maakunnallisten verkostojärjestöjen ja Polkuni Satakunnassa-hankkeen Kulttuurista moninaisuutta yhdistyksiin-webinaarit 29.9.2026 ja 8.10.2026. Lisätietoa ja ilmoittautuminen: www.kyt.fi/kmy
 - Vapaaehtoistyö.fi syksyn 2026 Onnistumisen iloa vapaaehtoistoimintaasi!-webinaarit. Ilmoittautuminen: <https://link.webropolsurveys.com/Participation/Public/e9efd6fe-9b59-4675-8a88-4bfc9a726d9b?>

Onnistumisen iloa vapaaehtoistoimintaasi!

24.9. klo 13-15 Kertaluontoinen ja lyhytkestoinen vapaaehtoistoiminta

29.10. klo 13-14:30 Vapaaehtoisten rekrytointi ja sitouttaminen

26.11. klo 13-14:30 Vapaaehtoistoinnasta viestiminen

- Vuoden viimeinen verkostokokous etänä 5.11.2026 klo 9-11
- Satakunnan valikkoryhmät: www.yhteisokeskus.fi/vapaaehtoistoimintaajarjestavattahot
- Satakunnan vapaaehtoistoinnin verkosto: www.yhteisokeskus.fi/satakunnanvapaaehtoistoinninverkosto

Ministeri: Kaikki vapaaehtoistyö ei vie tukia

Ilmaiskeikkakin on voitu tulkita yrittäjyydeksi. Ministeriöstä selvennetään, millaista ilmaistyötä saa tehdä.

Mira Kokko

• Työministeri Matias Marttinen (kok.) vakuuttaa, että työn voi osallistua tavanomaiseen yleishyödylliseen vapaaehtoistyöhön tai tavanomaiseen talkootyöhön ilman, että tämä menettää työttömyysetuutta.

"Julaisuudessa on esiintynyt epätietoisuutta työttömien mahdollisuuksista tehdä vapaaehtoistyötä", Marttinen sanoo tiedotteessa.

Tänä vuonna on uutisoitu useammista tapauksista, joissa vapaaehtoistyön tekeminen on johtanut työttömyysetuuden epäämiseen – esimerkiksi kirjastossa pidetty ilmaiskonsertti on tulkittu yrittäjyydeksi.

Ministeri toivoo, ettei huoli työttömyysturvan jatkumisen estäisi ketään tekemästä vapaaehtois- tai talkootyötä, sillä hän näkee ne arvokkaina niin ihmiselle itselleen kuin yhteiskunnalle.

LAKI turvaa sen, että työttömillä työnhakijalla on oikeus työttömyysetuuteen siltä ajalta, kun tämä osallistuu "tavanomaiseen yleishyödylliseen vapaaehtoistyöhön" tai "tavanomaiseen talkootyöhön".

Työvoimaviranomainen ratkaisee, onko toiminta lain tarkoittamalla tavalla "tavanomaista".

Mikäli viranomainen ei pidä vapaaehtois- tai talkootyötä tavanomaisena, asia siirtyy Työlisäys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen (Keha-keskus) ratkaistavaksi. Keha arvioi sitten, onko kyse palkattomasta työstä.

"Oikeutta työttömyysturvaan ei ole, mikäli henkilö työskentelee palkatta yrityksessä tai sellaisissa tehtävissä, jotka yleisesti tehdään työsuhteessa tai yritystoimintana", tiedotetaan kerrotaan.

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN (TEM) hallitusneuvos Timo Meling selvittää, mitä säännös oikein tarkoittaa. Olenaisista on lukea säännöstä kokonaisuutena.

Ensinnäkin hänen mukaansa tulee katsoa, onko työ tavanomaisista vapaaehtoistyötä. Jos vaikkapa joku menee pitämään maksulliseen konserttiin ilmaiseksi esitystä, niin silloin kyseessä ei ole vapaaehtoistyö.

Eli tavallaan, jos joku hyötyy rahallisesti siitä, että henki-

Työministeri Matias Marttinen (kok.) selventää, millaista vapaaehtois- tai talkootyötä työtön saa tehdä.

löö tekee työn?

"Mielestäni se on aika hyvä yleistyksistä. Jos tavoitellaan taloudellista hyötyä, niin silloin on vaikea kuvitella, että kysessä olisi yleishyödyllisen vapaaehtoistyön", Meling vastaa.

Poikkeus voi olla esimerkiksi yhdistys, joka kerää rahaa yleishyödylliseen tarkoitukseen. Jos siihen sattuu mukaan työtön, joka vaikkapa soittaa palkkatta varainkeruutilaisuudessa, niin se on edelleen yleishyödyllistä.

Työvoimaviranomainen ratkaisee, onko toiminta lain tarkoittamalla tavalla "tavanomaista".

Melingin mukaan ensimmäisen säännöksen keskeisenä tavoitteena on, että työttömillä olisi samanlaiset mahdollisuudet kuin muillakin tehdä vapaaehtois- ja talkootyötä.

Jälkimmäisellä puolestaan pyritään siihen, että työttömyysturvasta ei tule "palkka" sellaisesta työstä, josta pitäisi maksaa ihan oikeaa palkkaa tai saada yritystulota.

"Työttömyysturvaan liittyy semmoista epävarmuutta, väärää käsitystä ja sitten siitä tulee semmoinen kierre, ettei oikein uskalleta ihan umpitavalliseen toimintaan enää osallistua", Meling sanoo.

"Harmillista, jos jollakin jää perusteetta jotakin hyvää ja arvokasta sitten tekemättä."

TEM on julkisen keskustelun ja saamansa palautteen takia käynnistänyt läpi kaikki Keha-keskuksen

ratkaisut, joissa työnhakijan katsottiin työskennelleen palkattomasti – eli joissa todettiin, ettei kyse ole "tavanomaisesta" vapaaehtois- tai talkootyöstä.

Tarkastelujakso oli tämän vuoden tammi-huhtikuun.

Tarkastelussa ei havaittu sellaisia ratkaisuja, joissa palkattomaksi työksi arvioitu toiminta olisi tosiasiaa ollut tavanomaisesta vapaaehtois- tai talkootyöstä.

Ministeriö epäilee ihmisten epätietoisuuden liittyvän tilanteisiin, joissa tehdystä vapaaehtois- tai talkootyöstä on pyydetty selvitystä ilman, että siihen olisi ollut tarvetta.

Ministeriö on antanut Keha-keskukselle soveltamisohjeen siitä, millaisen vapaaehtois- ja talkootyön ei pitäisi vaikuttaa työnhakijan työttömyysturva-oikeuteen.

SOVELTAMISOHJEESSA tarkennetaan sitä, millainen toiminta kelpuutetaan vapaaehtois- tai talkootoiminnaksi.

Vapaaehtoistyön keskeinen tunnusmerkki ohjeen mukaan on toiminnan tapahtuminen yleishyödyllisten päämäärien edistämiseksi tai taloudellista voittoa tavoittelemattoman yhteisön toiminnan tukemiseksi.

Tällaista on toiminta yhdistyksissä, mutta myös sellaisissa yhteisöissä, joissa hoidetaan julkisia hallintotehtäviä tai viranomais tehtäviä. Esimerkkeinä ohjeessa annetaan kunnat, seurakunnat, Metsähallituksen luontopalvelut tai vaikkapa Suomen riistakeskus.

Talkootyöillä ohjeen mukaan tarkoitetaan esimerkiksi naapuriparia tai muun henkilökoh-taisen suhteen perusteella tehtävää palkatonta työsuoritusta.

Vapaaehtoistyölle ominaista on, että henkilö osallistuu siihen, kun hänelle sopii. Siitä ei tule myöskään saada palkkaa, mutta kestitystä tai esimerkiksi matkakorvauksia ei tulkita palkkana.

**SATAKUNNAN
YHTEISÖKESKUS**

Satakunnan Kansa Länsi-Suomi 19.8.2026

Työ- ja elinkeinoministeriön tiedote 18.8.2026:
www.tem.fi/-/tyoministeri-marttinen-korostaa-tyoton-voitehda-vapaaehtois-ja-talkootyota

Työ- ja elinkeinoministeriön soveltamisohje KEHA-keskukselle 26.6.2026:
www.finlex.fi/api/media/authority-regulation/1075790/mainPdf/main.pdf?typeDiscriminator=ministry-of-economic-affairs-and-employment×tampt=2026-08-13T06%3A20%3A46.000Z

Kiitos!

jaana.tuomela@yhteisokeskus.fi

p. 044 529 8679

Fb:@satakunnanyhteisokeskus @otavatalo

Ig:@satakunnanyhteisokeskus @otavatalo

#yhteisokeskus #järjestöt

